

В-63

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВYДАВЕСТВА БССР.
№ 20. КАСТРЫЧНІК 1949 г. г. МІНСК.

ЦАНА 2 РУБ.

ВОЖЫК

Handwritten notes in Cyrillic script, including the word "РОСТ" (Growth) and other illegible characters.

— МІНУЛА ТОЛЬКІ ДЗЕСЯЦЬ ГОД, А ЯКІ ВЫДАТНЫ РОСТ!

Мал. С. Раманава.
В. П. П. П. П.

Два пісьмы

НАСІЎ ён фрак, хоць пераніцаваны, але па апошняй модзе. З-пад фракта былі відаць белая сарочка, манжэты... Гэты шык надаваў яму выгляд чалавека, які жыве ў дастатку. Але аднойчы на бале франта падвёў гузік. Нават не гузік, а ніткі. Падчас танцаў гнілыя ніткі не вытрымалі, адскочыў гузік, полы расхінуліся, і ўсе ўбачылі, што манішка была надзета на голае ды яшчэ і бруднае цела.

Вось такога-ж «франта» вельмі нагадвае дзядзя Сам. Ён любіць паказаць сябе ў больш прывабным выглядзе, чым ёсць на самай справе. Пры гэтым, ён фарсіць не дома, а калі выходзіць у свет, дзе-б на яго маглі паглядзець і падумаць, што ён не з бедных. Карацей кажучы, любіць пусціць пыл у вочы такім прадажным паненкам, як Блюм ці Бевін. Не без прычыны! Гэта—палітыка, разлічаная на права-соцыялістычных куртызанак і прастачоў. Для таго і быў выдуман «план Маршала»—казка пра «амерыканскую дапамогу». Але пад напорам крызісу трапіць гнілыя ніткі і адрываюцца гузікі ад фракта дзядзі Сама. Выступілі вонку струны і кароста на голым цэле амерыканскага імперыялізма, што стараліся прыкрыць пад фракам дзядзі з Уол-стрыта. Лопнаецца, як мыльны пузыр, міф аб «амерыканскім добрабыце». У ЗША з кожным днём павялічваецца шматмільённая армія беспрацоўных. Праз лахманы ды прарэхі відаць, як новы эканамічны крызіс зноў раз'ядае цела амерыканскай эканомікі. З'яўляюцца новыя ачагі каросты.

Дзядзя Сам чухаецца, свярбіць у яго за пазухай. Ён хоча вайны. Тое, што ў дзядзі Сама не толькі гузікі прышыты гнілымі ніткамі, а і сам фрак з гнілыя сатканы, відаць з пісьмаў, якія прыходзяць з Амерыкі ад радавых амерыканцаў.

Мацвей Іванавіч Пацэпня—беларус, выехаў у Амерыку з Брэсцкай вобласці гадоў 30 таму назад. Ён спадзяваўся знайсці там шчасце, пазбавіцца ад галечы і нястачы, якія даводзілася цярдзец з года ў год і яго бацькам, і самому, і суседзям як у царскія часы, так і пры панскай Польшчы. Паехаў Пацэпня маладым і здаровым. Доўгі час цягнуў катаржную лямку шахцёра ў шахтах Брукліна, пакуль не зрабіўся калекам—яму пры абвале паламала ногі. Стаўшы інвалідам, ён прабаваў адсудзіць сабе пенсію, але дзе там! Суд аказаўся на баку шахтаўласніка, і Мацвеем Пацэпнем прысудзілі толькі суму, якую ён заплаціў дактарам за лячэнне. Пенсію-ж пры страце рабочым працаздольнасці дзяржава не выплачвае. Такім чынам на старасці год Мацвей Пацэпня застаўся без прытулку і заробку. Яго выкінулі на вуліцу, як непатрэбную рэч, як адслужыўшую дэталь машыны.

Гэта звычайны лёс звычайнага амерыканскага рабочага. Што хаваецца пад бліскучым фракам дзядзі Сама, добра відаць з пісьма Мацвея Пацэпні свайму швагру Сцяпану Лявонавічу Сушчуку, які жыве ў вёсцы Котра Шарашэўскага раёна Брэсцкай вобласці:

«Дарагі брат і швагер Сцяпан Лявонавіч!

Мне вельмі хочацца пабачыць Вас, паглядзець на Ваша жыццё ў Совецкім Саюзе, пагутарыць з Вамі, а тады можна было-б і паміраць.

Зараз я жыву адзін. Пайшоў ужо другі год ад чэрвеня, як я нідзе не працую. І яшчэ мог-бы працаваць, ды колькі ні хадзіў—работы нідзе не даюць, кажуць: застары, маладых многа без работы. Але і старому трэба жыць. Калі яшчэ жыць быў прэзідэнт Рузвельт,

сяк-так можна было жыць. А зараз другі прэзідэнт і другія парады. Новыя правіцелі прыціснулі так, што і дыхаць цяжка. Толькі мільянеры жывуць і робяць мільёны ды яшчэ трэцяя вайна хочучы. Хочучы вайны з Расіяй. Усё стала дарага, даражэй у тры разы, чым было ў вайну. Так што рабочаму чалавеку, ды яшчэ ў каго некалькі душ сям'і, жыццё настала невыноснае. Не ведаю, як народ будзе жыць далей, толькі цярдзец больш немагчыма.

Бывайце здаровыя і вясёлыя!
Абавязкова напишыце хоць некалькі слоў пра сваё жыццё, буду чакаць, бо для мяне Ваша пісьмо—вялікая радасць.

Пісаў Мацвей Іванавіч Пацэпня.

«Цярдзец больш немагчыма!»—само жыццё вымусіла Мацвея Пацэпня зрабіць такі вывад. Вось другое пісьмо, якое з нецярплівацю чакае амерыканскі рабочы ад Сцяпана Сушчука.

«Добры дзень, Мацвей Іванавіч!
Пісьмо тваё атрымаў, за што шчыра дзякую. Паведамляю, што ўсе мы жывы і здаровы, чаго і табе ад усяго сэрца жадаем. Дзякуем табе, што не забываеш пра нас. Ты прасіў, каб я напісаў табе пра наша жыццё. Жывём мы зараз зусім добра, так што ёсць пра што напісаць.

Ад вайны наша вёска нацярдзелася бяды. Яна амаль уся была спалена немцамі. Цяпер яе адбудавалі нанова. Адбудаванца дапамагла нам улада. Яна дала многім сялянам бясплатна лес, а Пацэпню Аляксандру дзяржава дала цэлы дом. Я таксама з дапамогай дзяржавы пабудавай сабе новую хату, хлей, клуню. Маю карову, двух свіней, хлеб, сала, а ў свята і чарка бывае на сталае. Так што жыву добра. І не толькі я, а ўсе нашы сяляне.

Аднавяскоўцы абралі мяне сваім дэпутатам у сельскі савет. А ў вёсцы Пяскі дэпутатам абраны твой знаёмы Пярко Аляксей Пятровіч, у Залесці—Павел Лапуха. Так што ўлада ў нас свая, з мясцовых сялян.

Сёлета мы арганізавалі свой калгас і назвалі яго іменем Калініна. Гуртам думаем яшчэ лепш зажаць. Мяне абралі членам праўлення калгаса. У нашым сельсавеце цяпер ва ўсіх вёсках арганізаваны калгасы. Раней у нас не было школы, цяпер адкрылі. Сын мой ходзіць ужо ў пяты клас, а дачка ў чацвёрты. Есць у нас і свой медпункт, дзе дактары лечаць бясплатна. Жыццё ў нас з кожным днём паліпшаецца. Грошы ў нас у цене. У магазінах поўна і прадуктаў, і розных тавараў, так што прыходзь і купляй колькі хочаш і чаго хочаш. Карткі на ўсе тавары ў нас адменены ўжо два гады таму назад. Цэны зніжаны амаль у пяць разоў. На рынку стала ўсё танней. Вось так мы і жывём. Мы ўсёй сям'ёй запрашаем цябе—прыезджай да нас на сваю радзіму. Тут спакойна дажывеш сваю старасць. Нізка кланяемся табе ўсёй сям'ёй.

Твой швагер Сцяпан Лявонавіч Сушчук.

* * *

Вось тыя два пісьмы, якія ярка ілюструюць жыццё двух чалавек і двух народаў. Мацвей Пацэпня шукаў у Амерыцы шчасця, але, як гаворыць англійская прыказка, «пайшоў па воўну, а вярнуўся абстрыжаны». Ён жадае свайму швагру здароўя і вяселасці, бо ўпэўнены, што ў краіне, дзе камунізм становіцца явай, гэта мажліва. Ён ведае другую англійскую пагаворку: «Добра вяселіцца і танцаваць таму, каму шчасце падсвітвае».

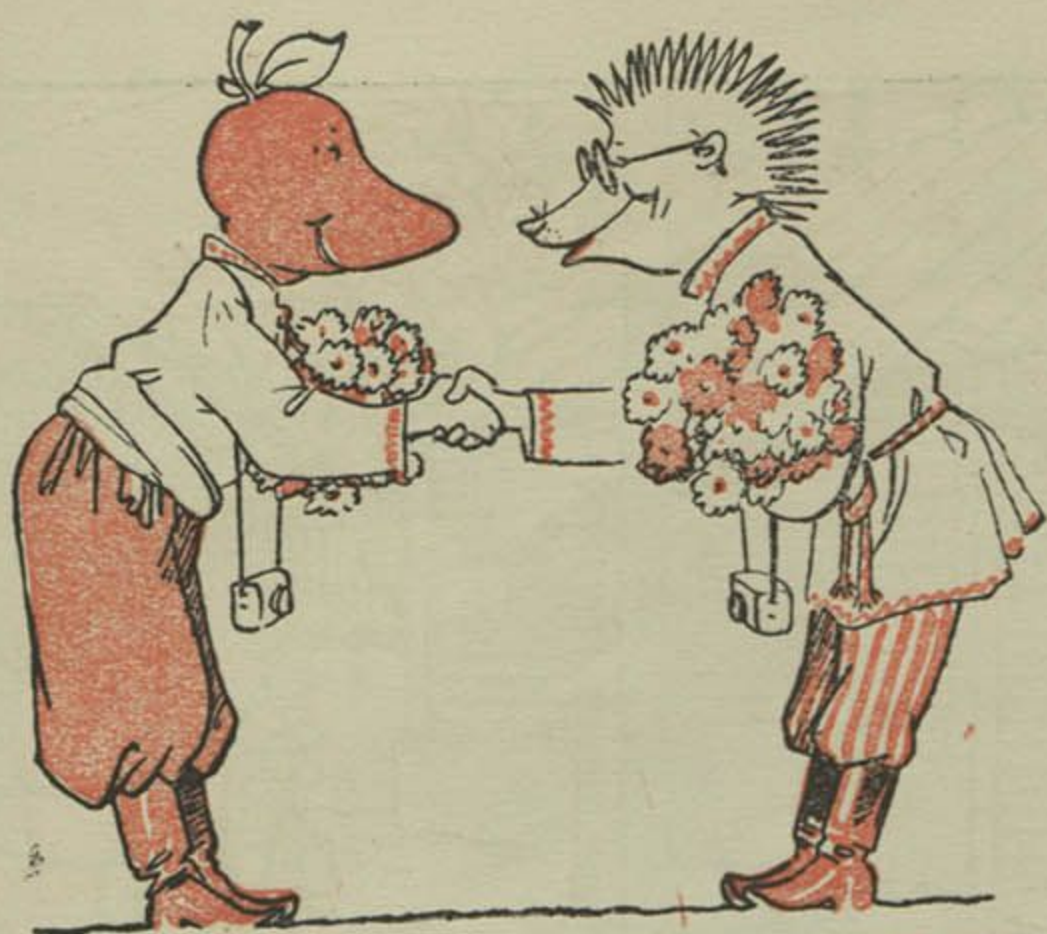
А. МАКАЕНАК.

На ўвесь голас

Мал. А. Волкава.

Чытайце,
зайздросце:
Я — грамадзянін
Совецкага Саюза.

ПРЫВІТАННЕ «ВОЖЫКУ»

«ВОЖЫК» «ПЕРЦУ»

У дзень уз'яднання
Ад шчырага сэрца
Мы шлем пажаданне
Рэдакцыі «Перца».

Перш-на-перш такое
Жаданне ў нас будзе:
Каб шчасце ракою
Плыло вашым людзям;

Каб вашы героі
Пасталі на вахту,
Каб больш далі ўтрое
Вугалля і нафты;

Пшаніцы-б шумелі,
Як морскія хвалі;
Каб гралі вяселлі,
Радзіны-б гулялі.

Яшчэ і такое
У нас пажаданне:
Не дайце спакою
Людзішкам паганым.

Ці ў краме, ці ў складзе,
Ці ў ціхай арцелі,
Калі гад украдзе, —
Пячы так, каб селі
Скулянкі на целе;
Каб перцам пяклося
Да самага сэрца;
Каб слаўна жылося
Аматарам «Перца».

-ВОЖЫК».

Дарагі
Браце!
У гэты дзень
Вялікі свята —
Прымі вітанне
Ты ад брата.

І—як вядзецца
У братоў —
Скажу я
Пару шчырых слоў:

— Не на забаву
Ці пацеху
Тачы лязо
Сатыры, смеху,
І слова кожнае
Няхай
Табе паслужыць,
Родны край!

— У краіне брацтва
І свабоды,
Дзе нашы
Расцівілі народы,
Нам пост даручан
Баявы —
Наш смех,
Ен — пільны вартавы
Няхай сяброў
Ен акрыляе,
Тварыць працоўным
Памагае,
Ідзе спарней
Работа з ім —
З вясёлым смехам
Маладым.

Няхай-жа
Кожны бракароб
Удар адчуе
У медны лоб,
І будзе свету
Больш не рад,
Пачуўшы смех твой,
Бюракрат.

Няхай ляціць
Ад эпіграмы
Злы вораг
Дагары нагамі,
Ад страху млее
Сам не свой,
Дзе гримне смех
Гарачы твой.

Заліць крывёю
Хоча свет
Зноў Уол-стрыт,
Як людоед,
Мы ўдарым словам
Сатырычным
Па ім,
Бы громам навалінічным.

Давай удвох
Засмеямося,
Каб вораг люты
Рваў валоссе,
Каб ён зубамі
Скрыгатаў,
Каб ён ад смеху
Дуба даў.

Бо нам—тварыць,
Бо нам — смяяцца,
Нам — на вяршыні
Уздымацца,
А нашым ворагам
Адно —
Ісці на дно,
На дно,
На дно.

Кіпучым буднем
Ці на свята
Нам трэба гэта
Помніць свята.

Сясціёр вітаю
І братоў —
Тваіх прыхільных
Чытачоў!

«ПЕРЕЦЬ».

Уладзімір КОРБАН.

БАЙКА

Нядаўна ў Ліду ехаў я праз лес веласіпедам.
Вось, раптам, чуо: паміж дрэў ідзе бяседа—

Да ліпы маладой звярнуўся дуб:
«Суседухна! чаго твой чуб
Так бурна распусціўся?
Зазелянеў, разросся, раскуціўся,
А я-ж прыпамінаю іншыя часы...

Калісьці

Не мела ты сучаснае красы,
Жаўцела, вяла тваё лісце

Не толькі восенню, а нават і вясной,
Тулілася, бывала, за сасной,
А зараз на'т сасну загарадзіла
Сваёй шырокай і зялёнай

Кронай».

«Калгаснае жыццё дало мне сілу»,—
Сказала ліпа ў адказ.

«Што? Што?—уткнулася асіна.—
Ды хто ты ёсць?—Звычайная лясіна.
Прычым-жа тут калгас?»

«Прытым, галубанька: у час,
Калі наўкола

Былі аднаасобніцкія сёлы,
Для ліпы не жыццё, а катарга была.
Мне зелянець сяляне не давалі—
Штогод на лыкі абдзіралі,
Тады я й не расла,

І дрэвам сталым не магла зрабіцца.

Як пры панах бядняк не мог у свет прабіцца,

Таксама й мне да сонца росту не было.
На'т прыказка ў народзе існавала:
Што панства бедняка, як ліпку, абдзірала.

А зараз, любячы мае, калгаснае сяло
Не мае да лапцей ахвоты:

Калгас абуў калгаснікаў у боты.
Прышло з калгаса і да іх і да мяне святло.
Між іншым, чула я, там-сям вядуцца
Яшчэ такія людцы,
Якія у калгас дагэтуль не спяшаць
І па жыццю ў лапцях плятуцца».

Што дрэвы могуць размаўляць,
Я гэта выдумаў. Прашу мне дараваць.
Але, сказаўшы карацей,
Не знойдзеце ў калгасе вы лапцей.

— Мы даўно скончылі ўборку, а ты ўсё капаешся на сваёй палосцы.
— Вось і я кажу: адзін у полі не воін. Прымайце і мяне ў калгас!

Мал. С. Раманава.

Аляксей ЗАРЫЦКІ

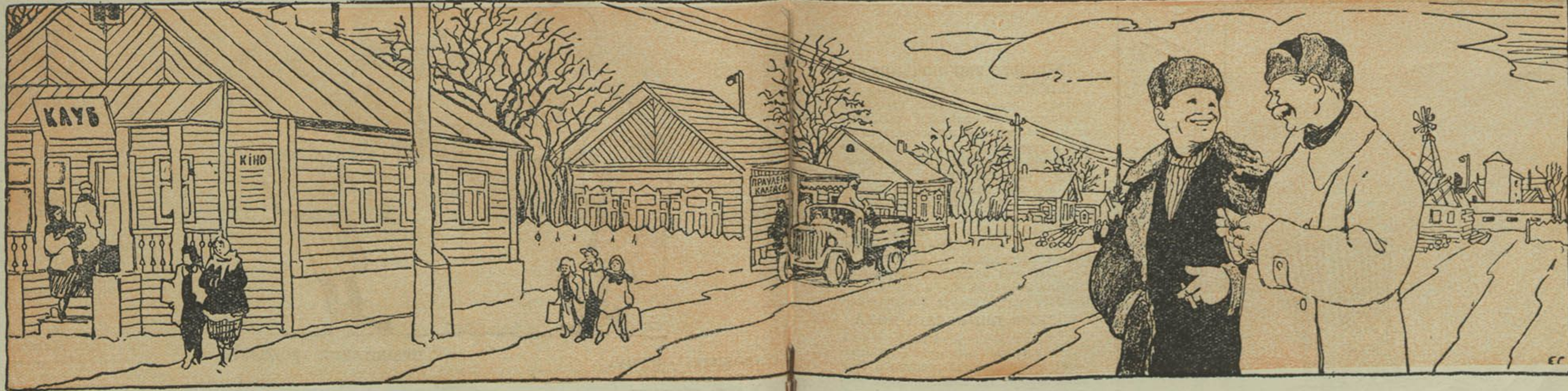
ШУМІЦЕ, ЛІПЫ!

Шумяць ужо на Комсамольскай ліпы,
Іх на Советскую вязуць.
Лёг гэтых скромных дрэваў пух
Аж ад прысад калгаснае сілібы.

Мінск прачынаецца,
З усходу ранне
Гуджамі першымі гучыць,
І вось, на працу ідуць,
Спыняюцца ля новых ліп мінчане
І аглядаюць горад свой цудоўны,
Што ўстаў з пажарышч і руін,
І сёння шлохалом галін
І мірным шумам будавання поўны.

Шуміце, ліпы!
Шыр праспектаў новых
Абвейце свежасцю лясной,
Лісьцём акрыіцеся вясной,
Вам тут цісці
І дзён не знаць суровых.

Там пра вайну няхай крычаць пачвары,
Ім больш вас не пакрыўдзіць. Не!
Па ўсёй вялікай старане
Лясы, сады мы садзім і бульвары —
Упэўненасці нашай знак і сілы.
Нам — шум прысад, жыццё і мір,
Ім — толькі нямінучае магіль
Сыпучы і халодны жвір.

— Нашу вёску называюць Старое Залессе. А тут-жа ўсё новае: і клуб,

школа, і электрастанцыя. І калгас — «Новае жыццё» называецца.

Мал. Е. Ганкіна.

ПАДЗЯНА

Паважаныя т. Шаплыка!

Наогул я вельмі капрызны. І хоць нарадзіўся я не ў Беларусі, але адчуваю сябе тут не горш. Наадварот. Столькі цесліні і ўвагі, што бачу я тут, наўрад ці бачылі ўсе мае продкі разам, калі жылі яшчэ на схілах Цьнь-Шаньскіх гор. Здабываць сабе харч я прымак сам, а тут іншы раз прачнешся, глядзіш — табе такіх дадаткаў нарыхтавалі, што і не марыў. Што і казаць, не жыць а радасць адна. Зразумела, і я не застаюся ў даўгу. З кожным годам маёму і раздаюць, як кажуць, і ў шырыню і ў вышыню. Вы, мая гаспадыня, зсенызана Аляксандра Аляксандраўна, за клопаты пра мяне атрымалі званне Героя Соцыялістычнай Працы. А наколькі мне ў гэтым годзе жылося яшчэ лепш, чым летась, думаю, што вы будзеце адзначаны і сёлета. Я-ж з свайго боку хачу толькі падзякаваць Вам за любоў, за ласку, за ўвагу.

З прывітаннем

КОК-САГІЗ.

Калгас «Чырвоная змена»
Любанскага раёна.

Праспяваем мы прыпеўкі
Пра людзей сваіх, калгас.
Як мы весну працавалі,
Як мы збожжа даглядзелі,
Як асенні стрэлі час.
За жаданне і старанне
Быць заўжды перадавой,
Гэта дзівя, валакністы
Слава Глазуновай Ганне,
Нашай лепшай звеняючай.

За цудоўнага хлапчыну
Выдасць замуж наш калгас.
Радзішуская Адэла
За пшаніца глядзела.
Падзівіцца з той красы —
Па паўметра каласы.
Галінастаю пшаніцай
Гэта дзівя мы завём.
Ахадэмік сам Сямсена
Нам яе прыслаў са жменьку,
Мы-ж паўцэнтнера збярэм.

За пашану ад ураду
І за ордын у адказ
Яна дада пверда слова
Дасягнуць здабыткаў новых
І праславіць наш калгас.
Яе слова вагу мае,
Яе слова, як закон.
Лён парос у Глазуновай
Адмысловы, як шаўковы,
На ўсю вобласць, пэўна, лён.
Не адстала ад сяброўкі,
Свой праславіла раён
І Рабухіна Настася,
Вырас у яе ў калгасе
Мо' не горшы нават лён.
Абавяць сваты парогі,
Папаходзяць і не раз.
Толькі слаўную дзяўчыну

І Архіпенка, Пашкевіч,
Соф'я Бледная — яны
Наша слава, наша годасць
Астравецкай старані.
Жульякоў—выдатны майстра
Па касьбе і па жыцце.
Ён калгаснікаў на працы
К новым поспехам заве.
Прасім Сталіна ад сэрца,
Калі будзе вольны час,
Паглядзецц, чым мы багаты,
Як жыве цяпер арагаты
І праведаль наш калгас.
Запісаў: Ааноль АСТРЭЙКА.
Калгас імя Сталіна
Астравецкага раёна
Маладзечанскай вобласці.

А. РЫЛКО.

НЕДАХОПЫ ЗНОЙДЗЕНЫ

У КАНТОРЫ калгаса сабралася многа людзей, пераважна мужчыны. Жоўтая вымытая падлога, засланая дробнымі яловымі лапкам, свежыя вянкi дзеразых вакол плакатаў і пад лозунгамі — усё гэта гаварыла, што с'ята знаходзіцца недзе зусім недалёка, вось-вось пераступіць парог. Чакаючы святая, а можа каб не перашкаджаць рахункаводу, мужчыны гаварылі нападуголаса, аднак куркі «на ўсе застаўкі»: дым слаўся густым, ашчуповым туманам. Старшыня Васіль Верас быў вельмі заклапочаны. Засунуўшы рукі за папругу, шырокім крокам мерыў даўжыню памяшкання, думаў. Праз колькі хвілін старшыня зноў запытаў у рахункавода Змітрака:

— Ну як? Падбіў? Готова?
— Таварыш старшыня! Я-ж не камбайн: не магу адрэзаць і жаць, і малаціць, і архаваць, і... і гэтак самае, — Змітрок закрукіў рукамі, што азначала: рухашца. — Спачатку падбіру даўжыню культурнага росту вёскі: колькі дзяцей вучыцца, колькі чалавек вывучылася, і яшчэ клуб, бібліятэку, радыёфікацыю, газеты, чапонісы — у гэты-ж параграф. Потым: колькі засяпана насенных, страхавых фондаў...

— Не забудзь паказаць, — перабіў Верас Змітрака, — колькі выдаткавана на аўтамашыну, лакамабіль, інвентар... І жыўлёгадоўлю не забудзь. Толькі-ж спытайся! Чаго добрага, праз радзіну, як снег на галаву, зваліцца гасці.
— Вядомая справа! Усе галіны ўпаміну, — запэўніў Змітрок. — Толькі-ж не ўсё адрэзаць, пародак патрэбна. У «пасіў» запішу прыбыткі, у «актыў» — убыткі...

Начны вартуанік дзед Аўхім кляўчы носам. Пачуўшы апошняе слова рахункавода, падняў галаву, праслухаўся...
— Што гэта ты, Змітрок, мелеш? — годасна запытаў Аўхім. — Хто гэта цябе надаўміў запісваць убыткі ў актыў? Фёдар Стручок паехаў на доважы ў лес, наваліў стог дроў на калёсы... І зламаў такую насасі! Гэта-ж убытак нам, ды як! А ты ўжо гатоў запісаць Стручка ў актыў?!

Дружны рогат, ажно зазвінелі вокны, склануў сцены. Маўчаў толькі

рахункавод: «Ці-ж дзед зразумеў, што ў мяне бухгалтэрыя па двайной сістэме, што ёсць актыўны і пасіўны баланс».
«Смяюцца? Ну, няхай, — падумаў дзед Аўхім, — здаровы чалавек заўсёды вясёлы. А мая справа такая: ахоўвай агульнае дабро і заўсёды кажы праўду», і пайшоў дамоў.
Сустрэўшы на вуліцы Настасю, сястру сваю, запытаў:
— Як там у цябе на ферме?
— Усё добра. Рэкардзетка сёння ранішай апарасілася. 16 штук. Усё крэненькія, ружовенькія. Дык я паабедала, ды зноў бігу на ферму.
— Ты-ж ведаеш, сёння гасцей чакаем. Глядзі, каб камар носа не падтачыў! Чыстата, пародак... Халаты чыстыя наденне, бышчам гэта ў аптэку. А Рэкардзетку расцем не паказвай, не дай богу, вока ў іх зайздроснае — сурочаць парасятка.

— Сама ведаю, — адказала Настася і заспяшалася на ферму.
У канторы тым часам падводзілі апошнія вынікі работ арпелі. Гаспадарчы год яшчэ не быў закончан, аднак можна было з дакладнасцю падлічыць, колькі сёлета намалочана, пасейна азимых, колькі лаў прыбытку сад, пасека і іншыя падсобныя галіны гаспадаркі. Асаблівую ўвагу ў «Новым жыцці» аздавалі жыўлёгадоўлі: чатыры вялікі фермы былі годасцю калгаса. Весткі аб гаспадарчых рыхтаваліся таму, што ў той дзень чакалі гасцей — дэлегацыю з суседняга калгаса «17 верасня». Па ўстаноўленаму з першага года арганізацыі калгасаў звычай, заўсёды ў кастрычніку суседзі наведваліся адзін да другога, каб узвесна парадавіцца сваім поспехам, адзначыць недахопы. У святонныя дні ўз'яднання Беларусі кожны калгаснік адчуваў сябе як-бы імянінікам, па-сапраўднаму людзі пачалі жыць толькі пасля вызвалення краю Советскай Арміяй.

— Ну, як, таварыш, — запытаў Васіль Верас у членаў праўлення, — не прывідаеці-нам лыпаць ва чыма перад суседзямі?
— Яслі недабудаваны... Студні не пацшылі... Дрэвы не па ўсёй вуліцы пасаджаны... — пералічвалі калгаснікі недароблеца.

— Не бачу маладняку! Ці ў вас на ферме кныры перавяліся?
— Пойдем далей. Парасяты ў нас у асобным памяшканні, — з годасцю наведанімі Верас.
І толькі дайшлі да аддзлення маладняку, як насустрэч выбягла Настася.

— Прабачце, але... — збнтэжылася хчанчына, — але сюды нельга...
— Чаму-ж? Непарадкі ў цябе?
— Хто ведае, якое ў вас вока... Можаце сурочыць, — растлумачыла Настася.

— Вось гэтыя, здавалася б, дробязі, — прызнаўся старшыня, — мяне і непакоіць. Паглядзіце гасці ды і скажуць: «Дрэўна працуюце, таварышчы».

...Гасці прыкацілі на палутарцы, з песнямі, музыкай. Сустрэкалі іх за валокай, таксама з песнямі, з двума гармонікамі.
Падзякаваўшы за сардэчную сустрэчу, гасці пайшлі аглядаць гаспадарку. Спачатку, калі не лічыць заўвагаі, што жніаркі не былі пастаўлены пад паверх ды каля маладога саду не было пасаджана зялёнай агароджы, усё ішло добра: план хлебаздачы дэяржаве перавыкананы, засяпаны фонды, на прапазднен выдан аванс па тры кілаграмы, урадлівы яравых сабраўі добры. Праўда, гасці пахваляліся, што ў іх пшаніца лепш урадзіла, затое з азимым атрымалася наадварот: у «17 верасня» жыта сабраўі ў сярэднім з гектара на 18 пудоў менш.

— У нас два гектары крыху адмокла, — апраўдваўся старшыня «17 верасня» Ягор Камлюк.
— Пойдем цяпер на ферму, — запарасіў Верас. — Убачыце нашу жыўлёу, можа тады, братак Камлюк, прызнаеся, што ў вас што-калечы «засушыла».

Агляд фермаў гаспадары пакінулі напаследак, каб здзівіць гасцей. Хто думаў, што якраз там і чакае вялікая непрыемнасць, ды не адна...
Парадкі на свінаферме прывялі гасцей ў захапленне. Аднак Камлюк здзівіўся:
— Не бачу маладняку! Ці ў вас на ферме кныры перавяліся?
— Пойдем далей. Парасяты ў нас у асобным памяшканні, — з годасцю наведанімі Верас.
І толькі дайшлі да аддзлення маладняку, як насустрэч выбягла Настася.

— Прабачце, але... — збнтэжылася хчанчына, — але сюды нельга...
— Чаму-ж? Непарадкі ў цябе?
— Хто ведае, якое ў вас вока... Можаце сурочыць, — растлумачыла Настася.

Васіль Верасу хоць праз зямлю праваліся... Ён рашуча сказаў: «Глупства», і пзвёў гасцей. Дзед Аўхім, зразумеўшы, што ён у значнай меры вінаваты ў гэтым канфузе, пацхеньку падаўся назад.
Настася, убачыўшы, што ўжо не зможа затрымаць гасцей, папрасіла:
— Прашу вас, ілюоныя на парасятка па тры разы праз левае плячо, каб не сурочыць...
Гасці засмяяліся.
У станка бегалі целыя вывадкі парасят. Тут — зусім малыя, там — большыя, яшчэ большыя, — што ні станок, то рознага калібру.
— Дык як-жа на іх плавяць?! — захаляліся гасці. — Гэта-ж золата! А колькі іх!
Ягор Камлюк згадзіўся, што свінаферма сапраўды добрая, але...
— У вас у жыўлёгадоўлі, — сказаў ён, — ёсць у нацяўнасці забабоны. Гэта сур'ёзны недахоп, так і запішам, — і запісаў у свой бланкет пра забабоны на свінаферме.
Агледзілі кароўнік. Гасці і тут не адмаўлялі, што каровы — у добрым догляде, добрай пароды, але пачынула-ж за язык загладчыка жыўлёгадоўлі Сцяпана Марчука. Кажэ ён:
— Госцейкі, асцярожна падыходзьце да Трумэна.
— Да каго?
— Да Трумэна... Клічка такая ў быка... Вельмі-ж злосны.
Каму смех, а каму гора, — такая непрыемнасць гаспадарам!
Ягор Камлюк, нібы сур'ёзна, сказаў:
— Недахоп сусветнага значэння: быка называюць Трумэнам. Вывад: у кароўніку адсутнічае дыпламатыя.
Сказаў, нарагіце і сам не стрываў — пачаў так рагатаць, што «Трумэн» ні то ад страху, ні то ад абразы аж зароў.
Увогуле, гасці засталіся задаволенымі гаспадаркай, жыццём у «Новым жыцці».
Над вёскай засявілі лямпачкі Ільіча. Эзлілі вокны клуба, — там чакаў гасцей багаты стол.

— Дык раней прыдзе.
— Эголен! — весела адазваўся дзядзька. — Наколькі дні святонныя, так і быць — на бутэльку віна.
— Хоць сабе на дзесяць, — адказаў я, — толькі купляйце яго ў Березняках, а то чаго добрага, у Дзнісайчы не знойдзецца.
— Не хвалюйся, — зазначыў дзядзька, — знойдзецца там усё, чаго нам захочацца.
Ударылі мы па руках, а хлопец той нас перабіў.
... Альхоўка! — абвясціў праваднік, — і я, захапіўшы свой чамаданчык, працягнуў руку. — Да пабачэння!

Я весела крочуў па мяккай грунтоўной дароце і ўсмixaўся сам сабе. Некалькі разоў нават азірнуўся, ці не даганяе мяне «віно». Але на дароце нікога не было.
— Дзе там яму дагнаць, — думаў я, — кіламетры чатыры лішніх пакуль прапале...
Восі і Дзнісайку. Але... Я спыніўся і глядзёў ва ўсе вочы. Мне насустрэч, смеючыся, як кажуць, ва увесь рот, ішоў чалавек у калепшыні.
— Ды як-ж гэта вы... — не верыў я вачам сваім, — па паветры перанесліся?

— Па зямельцы тупаў, па зямельцы...
— Якая-ж там зямелька, там-жа багна, непарадноае балота...
— Э, таварыш, дык вы, мусіць, гадоў сто там назад былі тут...
— Якіх там сто, — чатыры гадмы ўсяго.
— Ну вось, а гэтае балота асушылі два гады там назад.
— Тады пайшлі піць віно! — сказаў я.
Яўген ДРӨБ.

Амерыканскія паны, якія думалі, што ў нас няма атамнай энергіі, — моцна прадзіліліся. Але такі ўжо лёс усіх панюў — заўсёды пралічывацца. Былыя польскія паны таксама пралічывіліся, калі думалі, што будучы увесёлек над імі панавалі.
Аднаго толькі я ведаў пана, які не памыліўся ў сваім прадбачанні. Праўда, ён быў такі самы кривасмок, як і ўся іхняя хэўра, і люты быў і прагны, зямля яму колама... Але мне ён прадказваў прэўду. Яшчэ дванадзіць гадоў там.

ВЫІГРЫШ

(Апавяданне былога партызана)

Я задуменна глядзёў праз акно вагона і думаў аб сустрэчы з буйным партызанскім сьбрамі. Мы не бачыліся амаль ад канца вайны. А тут прышло запрашэнне прыехаць на свята ўз'яднання Беларусі.

Вёска Дзнісайка, куды я ехаў, у свой час была нашым штабам. Наўкол ляжалі балоты, і ў вёску вяла толькі адна дарога, якую мы асцідлалі так, што ніводнаму немцу не ўдалася па ёй праехаць. Знаходзілася Дзнісайка паміж двума станцыямі — Альхоўкай і Березнякамі. Праўда, ад Березнякоў яна была значна бліжэй, але пакуль балоты не замярзалі, прыходзілася зладзіць у Альхоўцы і рабіць дарогаі вялікі крок.
Сляду я і раптам чуо размову: «Дык не забудзь-жа адпаса, — гаварыў дзядзька ў калепшыні маладому хлопцу, — вёска Дзнісайка, а зладзіць трэба на станцыі Березнякі...»
— Вось і няпраўда, таварыш, — умываўся я ў тутарку. — Для таго, каб трапіць у Дзнісайку, трэба зладзіць не ў Березняках, а ў Альхоўцы.
— Чаму-ж гэта ў Альхоўцы, калі ў Березняках! — запярэчыў дзядзька ў калепшыні. — Я, напрыклад, заўсёды смыходзіў ў Березняках.
— Яно то можна і ў Березняках, — адказаў я, — каму часу не шкада.
— Наадварот, — не здаваўся дзядзька, — каму часу не шкада, той зладзіць у Альхоўцы.
Добра я даводзіў сваё, а ён сваё, а потым і кажу:
— Вы ў Дзнісайку?
— Так.
— Ну і я ў Дзнісайку. Дык вось, давайце пойдзем у заклад, — прапанавалі я. — Вы сьвідзееце ў Березняках, а я ў Альхоўцы. Вось і пабачым, Яўген ДРӨБ.

Наіпаловам хлопчыкам прапавалі я ў гэтага пана пацухом, і часам, калі што-небудзь не дагледжу, — каровы ўцячу, ці конь у абеў улезе, — даваў ён мне жару. Лучшэе і прыгаварываліся, калі думалі, што будучы увесёлек над імі панавалі.
Аднаго толькі я ведаў пана, які не памыліўся ў сваім прадбачанні. Праўда, ён быў такі самы кривасмок, як і ўся іхняя хэўра, і люты быў і прагны, зямля яму колама... Але мне ён прадказваў прэўду. Яшчэ дванадзіць гадоў там.

ПАН-ПРАДБАЧНІК

(Апавяданне агранома)

Амерыканскія паны, якія думалі, што ў нас няма атамнай энергіі, — моцна прадзіліліся. Але такі ўжо лёс усіх панюў — заўсёды пралічывацца. Былыя польскія паны таксама пралічывіліся, калі думалі, што будучы увесёлек над імі панавалі.
Аднаго толькі я ведаў пана, які не памыліўся ў сваім прадбачанні. Праўда, ён быў такі самы кривасмок, як і ўся іхняя хэўра, і люты быў і прагны, зямля яму колама... Але мне ён прадказваў прэўду. Яшчэ дванадзіць гадоў там.

Васіль ПРЫГОДА,
аграном калгаса «Новы шлях».

— КАСТРЫЧНІК, А ТАКАЯ ГАРАЧЫНЯ!

Мал. Д. Красільнікава.

ЧЫТКА З КАМЕНТАРЫЯМІ

Ф ІЛІП Пракопавіч адарваўся ад газеты і, глянуўшы на нас праніклівым позіркам, зазначыў:

— Там, дзе гаспадаром становіцца з'яўляецца народ, — там адчуванне вясны не траціцца і ўвосень. Досыць прачытаць у газеце інфармацыі аб дэкадніку саду.

Здавалася, што ён зноў пачне развіваць сваю думку «аб пасадцы новых садоў у рэспубліцы», «аб велічным зялёным абручы, які ахопіць стэпавыя раёны краіны».

Але Філіп Пятровіч сваімі думкамі быў, мабыць, дзесьці далёка, бо неўзабаве ён перанёсся з вуліц Мінска, што ўпрыгожыліся дарослымі дрэвамі, на чацвёртую старонку газеты — у гуччар дыскусіі, якую навязлі Спецыяльнаму палітычнаму камітэту Генеральнай Асамблеі ААН дэлегацыі ЗША і Англіі.

Мы ўважліва слухалі яго трапныя заўвагі аб паклённіцкіх абвінавачваннях, якія высунуў дзяржаўны дэпартамент ЗША супраць народна-дэмакратычных рэспублік Балгарыі, Венгрыі і Румыніі. Потым Філіп Пракопавіч акуратна склаў газету і праказаў:

— Прыгадаўся мне вось такі ўспамін Максіма Горкага:

«Быў у мяне ў садзе куток, дзе сам я, сваімі рукамі пасадзіў кветкі, і яны добра раслі там. Але аднойчы прышоў іх паліваць і бачу: клумба раскапана, кветкі знішчаны і разляглася на іх скамечаных сцёблах свінья».

— Вы, напэўна, уяўляеце сабе, якую пасля гэтага падзяку атрымала свінья?

— А ці не крыўдна будзе нават для свіней, — нібы сам сабе задаў Філіп Пракопавіч пытанне, — назваць свінствам усё гэтае рэакцыйнае скавытанне аб «парушэнні правоў чалавека і асноўных свабод» у краінах, дзе перамагла сапраўдная дэмакратыя і свабода. Кажуць: «Хто парасе ўкраў — у таго і ў вушах пішчыць»... Але гэта прыказка, а тое, што будзе наперадзе, не казка, а сапраўднасць.

— Народы краін народнай дэмакратыі, як добрыя гаспадары, зусім негасцінна сустрэлі свіное пагалоўе, якое было выпушчана з англа-амерыканскага свінушніка, каб гаспадарыць у чужых садах і гарадах. Людзі гэтых краін, якія ў свой час пазналі нямецка-фашысцкае свінства, не хочуць цягнуць амерыканска-фашысцкага свінства. Яны катэгарычна супраць таго, каб вепрукі нават у кардынальскай сутане ды ў міністэрскіх мундзірах сваімі бруднымі лычамі і

капытамі тапталі і знішчалі плады вольнай працы.

— І ніхто, акрамя адпетых імперыялістаў, не здзівіўся, калі гэтым парнакапытным, якія хацелі капытамі на стол узлезці, далі як мае быць па хрыбце. Нікога асабліва не бянтэжыла і тое, што яны пасля гэтага завішчэлі, нібы на іх прыску ўссыпалі. Не было нечаканасцю і тое, што з-за акіяна пачуўся іскры хор парнакапытных, у якім на самых высокіх нотах гучэла рохканне амерыканскіх хаўроняў. Услед за імі, як парсюкі ў мяшку, запішчэлі і цітападобныя драпежныя жывёліны. Як заціснутыя ў плот, заскавыталі «Голас Амерыкі» і «Бі-бі-сі». І калі палезлі ў вушы надакучлівыя словы нахшталт «праследавання рэлігіі», «чырвоны імперыялізм» і іншыя несусветныя небывыліцы, прагрэсіўныя людзі з радасцю гаварылі: у краінах народнай дэмакратыі пачалося, як відаць, добрае паляванне на дзікіх свіней, калі яны так заўзята рохкаюць...

— Але самае дзіўнае ў гэтай непрыгляднай для англа-саксонскіх палітыкаў гісторыі — гэта тое, што яны, як кажуць, самі насвінячылі, а зараз выступаюць у абарону гэтага свінства на Генеральнай Асамблеі ААН.

Прайдзісьветы, аднак, зноў на ўвесь свет паказалі, як яны самі сабе падклалі свінню.

Л. ВІРНЯ.

Тэлеграмы

з-за грашніцы

ПРАВІЛЫ З ВЫКЛЮЧЭННЯМІ

ЧЫКАГО. Тут з універсітэта выключана новая партыя студэнтаў. Большасць якіх паказалі выдатныя веды. На пытанне карэспандэнта адной з уплывовых газет аб характары чарговага выключэння рэктар універсітэта з пафасам заявіў:

— Мы выключаем усіх без выключэння за ваяўнічасць характару, — гэта наша правіла.

— Ваяўнічасць у нас, здаецца, прынята лічыць добрай адзнакай, — здзівіўся карэспандэнт.

— Але яны праўлялі ваяўнічасць супраць вайны, за мір, а гэта ўжо — правіла, якое патрабуе выключэння.

ЧОРНЫЯ ДНІ БЕЛАГА ДОМА

РЭЗІДЭНЦЫЯ БЕЛАГА ДОМА

Паведамляюць, што вестка аб стварэнні дэмакратычнай рэспублікі Германіі зрабіла тут наймацнейшае ўражанне. Яна раптам звалілася тут, нібы атамная бомба. Трумэн стаў бялейшым, чымся Бэлы Дом, а Ачэсан — такім чорным, як сумленне Франко і Цалдарыса.

ПУНКТ ПОГЛЯДУ

ПАРЫЖ. У сувязі з урадавым крызісам у Францыі да берагоў краіны прышвартаваліся новыя амерыканскія ваенныя судны. У гутарцы з карэспандэнтамі французскіх газет капітан буйнага вайсковага карабля заявіў:

— Мы, прадстаўнікі «новага свету», разглядаем эканоміку і палітыку «старага свету» толькі ўзброеным вокам.

ЦЭНЗУРНАЕ НЕ ПРАПУСКАЕЦА

НЬЮ-ІОРК. За апошні час рэакцыйны амерыканскі друк зноў шмат балбоча аб адсутнасці ў іх цензуры. Гэтым, як сцвярджаюць у аўтарытэтных колах, тлумачыцца той факт, што блізка да амерыканскага ўрада і далёкія ад народа газеты распаўсюджваюць толькі тое, што з'яўляецца, па меншай меры, нецензурнай лаянкай, бульварнымі плёткамі, парнаграфіяй і бандытызмам. Усё, што з'яўляецца цензурным, цензура не прапускае.

АДЗІНКІ І НУЛІ

ДЖАКАРТА (ІНДАНЕЗІЯ). Галандскія імперыялісты ў ажыццяўленні сваіх далейшых планаў заняволення краіны ўскладаюць вялікія надзеі на некаторых прадажных міністраў. Прагрэсіўныя-ж дзеячы лічаць, што паколькі галандскім імперыялістам не дапамаглі іх буйныя вайсковыя адзінкі, дык дробныя палітычныя нулі ім дапамогуць, як кашаль хваробе.

Поміж вожыка

ПАВАЖАНЫ ВОЖЫКІ!

Бярозаўскі раёна Брэсцкай вобласці просіць цябе перадаць вялікую падзяку Белкніжкультгандлю за выкананне нашай просьбы. Некалькі год таму назад яны абяцалі нам высласць праграмы для школ і гурткоў малапісьменных. Днямі праграмы прыйшлі. Але хоць і вялікая была радасць за доўгую памяць і клопаты аб нас, усё-такі, трэба прызнацца, што нам не шанцуе. У той час, калі ў нашым раёне было многа непісьменных, у нас не было ніводнай праграмы. Цяпер-жа ў нас няма ніводнага непісьменнага, затое на праграмы мы багатыя. Белкніжкультгандаль расшчодрыўся і прыслаў нам аж... 1600 штук! А вось што нам рабіць з імі, мы і самі не ведаем. І думаем, ці не папрасіць нам прабачэння ў Белкніжкультгандля за тое, што мы, не дачакаўшыся праграм, ліквідавалі непісьменнасць у нашым раёне.

Н. ШАУЧУК.

ДАРАГІ ВОЖЫКІ!

Мастойская гасцініца ў сваім росце засталася далёка ззаду ад пасёлка. Справа ў тым, што за апошнія гады як у гаспадарчых, так і культурных адносінах пасёлак пайшоў далёка ўперад. За гэты час адкрыліся новыя прадпрыемствы і культурныя ўстановы. Рэканструяваны фанерны завод, пабудаваны новыя дамы. А ў гасцініцы нічога не змянілася. Вось таму, хоць гасцініца і знаходзіцца ў сярэдзіне пасёлка, аднак яна засталася далёка ззаду. Як зрабіць, дарагі Вожык, каб гаспадарнікі райкомунгаса наблізілі гасцініцу да ўзроўню пасёлка.

С. КУЦАЕЎ.

ШАНОУНЫ ВОЖЫКІ!

У магазіне Свільскага сельпо Пліскага раёна ўсе тавары прадаюцца з дадаткам. Калі вы купляеце, напрыклад, адрэз, вам абавязкова дададуць грамаў пяць зубнога парашку. Праўда, не ў чыстым выглядзе, а так пасыпаным па адрэзе. Калі-ж вы купляеце зубны парашок, да яго абавязкова дададуць некалькі кропель газы. Нас, сталых пакупнікаў магазіна, гэта зусім не

Настаўнік: — І гэтак святло таксама прыйшло да нас з усходу.

здзіляе. Бо як-жа можа тут быць інакш, калі ў магазіне такі «парадак» не выдачы, а хавання тавараў. Тут мыла, цукеркі, граблі, кнігі, сталовыя лыжкі, хамуты, рыба і г. д. ляжаць усе разам. У цэнтры магазіна ўзвышаецца вялікая бочка газы. Вось чаму тут, уласна кажучы, нічога нельга купіць без дадатку. Таму нам здаецца, што і старшыня гэтага сельпо Моняк і прадавец Мацюшонак з'яўляюцца тут таксама непатрэбным дадаткам, бо карысці ад таго, што яны займаюць гэтыя адказныя пасады, як кажучы, ні таварам, ні людзям.

П. ГАЙДУЧЭНКА.

ДАРАГІ ВОЖЫКІ!

Разам з ростам калгаснай гаспадаркі навываецца і культурны ўзровень нашых калгаснікаў. Плады добрага ўраджаю з'яўляюцца таксама і пладамі агратэхучобы. Вывучаем працы Мічурына, Лысенкі і Вільямса. Радыё, газеты ўвайшлі ў быт кожнага дома.

Калгас наш «17 верасня» займае віднае месца ў Стаўбцоўскім раёне. Не бачаць нас толькі блізарукія кіраўнікі з райаддзела кінатэатра, бо кінатэатраўка да нас ніколі не заглядала.

А. ЖЫБУЛЬ.

УСЁ ПА-НОВАМУ

А МАЛІБ усю ноч Ганна ехала цягніком, а над раніцу ўжо была недалёка ад тых месцаў, дзе нарадзілася і вырасла. З раённага цэнтры яна вышла апоўдні.

Была тая пара, якую з незапамятных часоў называюць бабыным летам. Першую гадзіну Ганна ішла лёгка, клунак за плячыма здаваўся нецяжкім. Праз дзве гадзіны захацелася адпачыць, але Ганна прыпынілася толькі ля павароту на грэблю, што вяла ў Астраўчанку.

Такая лірычная назва вёскі мела сумнае паходжанне: вясной і восенню навакольныя балоты і лугі нагадвалі возера. Вёска і бліжэйшыя палеткі сапраўды здаваліся сіратлівым астраўком сярод сцюдзёнага разводдзя. Наўрад ці прыгадала аб гэтым Ганна Зымель, але цяпер яе іменна і радавала тое, што Астраўчанка — самая далёкая і глухая вёска мо' на ўсю Піншчыну. Яна вярталася туды праз дванаццаць год.

Ганна спынілася і дзіву далася: замест грэблі, дзе вечна ламаліся восі, прасціралася ладная грунтавая дарога. «Гэта-ж балота асушылі!» — гукнула Ганна і зняла з плечы клунак. Толькі цяпер яна адчула, што намуляла спіну, і пачала абмацваць клунак. Рука наткнулася на нешта цвёрдае. «Трэба на другі бок мяшка перакласці», — падумала Ганна і дастала штосьці загорнутае ў паркалёвую анучку. Гэта была самая звычайная свіная костка. «Хутка ты спатрэбішся», — падумала Ганна і прысела на абочыне.

Кажучы, што чалавек першую палову дарогі думае аб пакінутым месцы, а другую — аб тым, што яго чакае наперадзе. Так і Ганна думала, як яна ўладзіць сваё жыццё ў Астраўчанку і што яна там убачыць. Бо-ж дванаццаць год — вялікі

тэрмін, тым больш, што Ганна, не маючы блізкай радні, ні з кім з астраўчанскіх не перапісвалася.

Пакінула-ж Ганна Астраўчанку яшчэ пры ўладзе белапольскага панства. Пакінула не па добрай волі, — бо кажучы-жа, што толькі сваха чужыну любіць, — але секвестратары ўсю гаспадарку абрабавалі і ўжо ў астрог гразіліся пасады. Тады і кінулася Ганна на пошук хлеба: прадала пустую хату, з'ехала ў Беласток, дзе і перабівалася як-небудзь. Нядаўна эвакуіравалася з Польшчы, Ганна запаслася таямнічай жывёльнай косткай і паехала на Піншчыну.

У Астраўчанку яна ўвайшла ўжо надвечоркам. Ішла па вуліцы і дзіву давалася: тая гэта вёска ці не тая? Ява гэта ці сон? На ўсходзе ўзвышалася новая школа, далей — крама, паабалал вуліцы — маладыя дзеці, а на адным з самых прасторных дамоў Ганна разабрала слова «Клуб».

Некае трывожнае пачуццё ахапіла Ганну: «А ці-ж уласна мне так, як задумала, уладзіць сваё асабістае жыццё?» — і, зноў звярнуўшыся думкай да таямнічай косткі, Ганна паскорыла крок. Неўзабаве яна апынулася ў хаце Кацярыны Лучыні, сваёй колішняй сяброўкі.

Там было шмат суседзяў. Прыход Ганны быў нечаканасцю.

Некалькі хвілін стаяў шум ад воклічаў і пытанняў. Карыстаючыся гэтым, бабулька Агрыпіна пасадыла Ганну каля сябе, але апошняя не надта-ж узрадавалася такой ветлівасці і насцярожылася. Справа ў тым, што ганніна мзігі калісці славілася, як найлепшая шаптуха: лячыла каўтун і рэўматызм. Перад смерцю маці перадала Ганне ўсе заклінанні. Агрыпіна-ж дужа хацела пераняць іх і вельмі прыставала да Ганны. Але Ганна не паддалася на ўгаворы. Так і засталася бабуля Агрыпіна без высокага знахарства. «Цяпер і падаўна не ўдасца табе выманіць ад мяне сакрэт», — думала Ганна.

Агрыпіна-ж, аднак, пачала хваліцца калгасным

жыццём, сваімі дзецьмі і ўнукамі — хто дзе працуе, хто дзе вучыцца, як кожнаму з іх шчаслівая доля выпала, а пасля ўжо запытала:

— Што ты рабіла гэтыя гады, Ганулька?

— Людзям добрым у бога здароўе вымольвацца, — знарок голасна, каб усе чулі, зманіла Ганна і дастала з мяшка заветную костку, гаворачы: — Гэта-ж тая, што ад маткі разам з малітвамі перайшла, буду і тут касталом — рэўматызм лячыць...

Жанчыны пераглянуліся, не ведаючы, як лепш і далікатней адказаць Ганне, але раптам пачуўся раскацісты смех Нічыпара, кацярынінага мужа. Нічыпар — вядомы аматар падсмешацца, востры на язык чалавек. Як толькі ён зарагатаў, усе накіравалі позірк на яго. Ён-жа падышоў да Ганны, паглядзеў на яе дужую постаць, на чырвоны твар і прамовіў:

— Не шэптамі табе, жанчына, займацца. Паслаць-бы цябе дугі гнуць...

Ганна адчула сябе абражанай, але Агрыпіна хуценька нахілілася да яе і загаварыла:

— І праўда, дзеткі мае, куды тут лезці цяпер шаптусе з сваім знахарствам? Доктары ўсоды, бальніц панабудуўвалі людзі, ды і хвароб менш стала — куды той і каўтун ды касталом падзеўся... Вунь-жа і ў нас ёсць свой урачэбны ўчастак, дачка-ж Кацярына фельчарам там працуе... Усё ў нас па-новаму.

Кацярына падышла да Ганны і лагодна запытала:

— Няўжо ты і сапраўды намервалася жыць тут са знахарства? Як ты адстала ад жыцця!

Ганна збянтэжана міргала павякамі. Кацярына прадаўжала:

— Нічога, Ганна. Усё будзе добра. Месца хоць у калгасе. Будзеш працаваць — будзеш жыць добра і багата, як і мы.

А Нічыпар з усмешкай падкалоў:

— Мы тут гуртам хутка вылучым твой касталом.

А. МАРЦІНОВІЧ.

— Як вы змяніліся к лепшаму. Памужнелі, нават цяжка пазнаць.
 — Дык-жа жыццё наша ўсё ідзе к лепшаму.

Бібліотэка
 Мінска
 Рэдактар М. ЧАУСКІ.

Рэдакцыйная калегія: К. КРАПІВА, Я. БРЫЛЬ, В. БУРНОСАУ, І. ГРАМОВІЧ, А. ЗАРЫЦКІ, С. РАМАНАУ.

«Еж» — на беларусском языке.

Падпісана да друку 25/х-49 г.

Статфармат 72×105 см.

Друк. арк. 1.

Друкарня імя Сталіна, Мінск, Пушкіна, 55.

Тыраж 11.500.

Зак. № 514.